

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

HET TWEEGEVECHT IN ONZE OUDE PROVINCIE

Redevoering gehouden door den Heer Ridder VAN ELEWYCK,
Procureur-Generaal bij het hof van Beroep te Gent
in de plechtige openigszitting van 16 September 1935

Mijne Heeren,

Indien ik, dit jaar, mijne Mercuriale : het Tweegevecht of Duel in onze oude Provinciën, heb willen betitelen, is het niet met het doel U gansch de geschiedenis van het tweegevecht voor oogen te brengen. Overigens, verscheidene vakgeleerden hebben het reeds gedaan. Ik wil alleenlijk eenige bijzonderheden der beuteugeling van die overtreding der oude wetten in onze provinciën herinneren.

Wanneer men grondig het tweegevecht bestudeert, moet men zeggen dat het niet anders is, als ik zoo spreken mag, dan een beschaafden vorm, door zekere bijzondere wetten voorzien, van het gewoon gevecht. Het gevecht, gevolg van beleedigingen, beschuldigingen of twist werd alzoo eerlijker en om zoo te zeggen edelmoediger.

Van al de wetsovertredingen is het tweegevecht ongetwijfeld deze die, rekening houdende met de vermeerdering der bevolking in het huidig tijdstip, het meest vermindert.

Een schrijver, van wien ik de volgende zinnen ontleen, doet het bijzonderlijk opmerken voor Frankrijk :

« Le temps des duels nous apparaît aujourd'hui si » lointain que ceux-là même qui l'ont vécu et qui lui » survivent se sentent des âmes de grands-pères. De cette

» époque à la nôtre, moins de vingt ans, on croirait que » se sont succédées plusieurs générations, alors qu'une » seule... — Mais cette génération, dont l'âge d'homme a » pris les dates de la guerre peut bien être comptée double » ou triple. — La vérité, c'est que la guerre, la dernière » guerre, a tué le duel, le goût et l'élégance du duel en » même temps que cette curiosité romantique et cette » sympathie feuilletonesque que la conclusion d'une que- » relle sur le terrain provoquait dans la foule. Les attitudes » de bravoure mondaine ou, même dans les plus discrètes » il y avait toujours un grain de parade, se sont dévalori- » sées devant le dur et grand spectacle de l'héroïsme » général fait de souffrances anonymes, et de sacrifice » total. Le mutilé peut se désintéresser du duelliste. Les » rencontres en champ clos ou demi-clos, ou simplement » ouvertes aux photographes ont perdu pour le public » mêlé ou choisi tout leur attrait de naguère. Il n'y a plus » de duels dans la vie parisienne; et le sujet : Duel, même » dans les conversations de salle d'armes ne peut plus » s'alimenter que de souvenirs lointains et d'anecdotes » défraîchies » (1).

Men mag hetzelfde zeggen voor wat België betreft, en ik aarzel niet te beweren dat die wetsovertreding, virtueel, uit onze zeden en onze crimineele statistiek bijna verdwenen is.

In ons oud Belgisch recht werd het tweegevecht of Duel (zoo men het in onze oude verordeningen noemde) streng gestraft. Wij zullen het verder zien.

In Frankrijk ook. Richelieu, in de XVIIe eeuw, zocht een einde te stellen aan de dwaze neiging tot

tweegevecht die den adel van zijnen tijd dunde. Hij bereikte nochtans dit doel niet.

Na hem, begon men opnieuw elkaar uit te dagen en in strijdperken te vechten. Het tweegevecht nam opnieuw in de menschelijke betrekkingen eene beslissende belangrijkheid. Het ging zoo ver dat het Strafwetboek van 25n September 1791 en dit van 1810, nopens het tweegevecht stilzwijgend bleven.

Onder die wetgeving werden de uitdaging tot tweegevecht en het tweegevecht zelfs niet als misdaad aangerekend en konden dus ook niet vervolgd worden. Alleenlijk de gevolgen van het tweegevecht konden onder de toepassing der wetten vallen (2).

De veelvuldigheid der tweegevechten in België maakte, nochtans, dat de openbare meening, dringend, de beteugeling van die wetsoverstreding eischte, en eene wet van 8n Januari 1841, werd gestemd om het tweegevecht te verbieden en te straffen. Artikels 423 tot 433 van ons huidig Strafwetboek hebben betrekking op dit misdadig feit.

In onze huidige wetgeving is het woord «tweegevecht» niet verklaard. Men heeft langen tijd in het Parlement geredetwist over het punt te weten of het tweegevecht in de wet moest verklaard worden. In den Senaat, had de Commissie dit wanbedrijf uitgelegd als volgt :

« Un combat régulier entre deux ou plusieurs personnes, » en présence de témoins, avec des armes meurtrières et » précédé d'une convention qui en règle le lieu, l'époque » et le mode » (Er bestond in dien tijd geen Vlaamschen tekst.)

Die verklaring werd in de Wet niet opgenomen.

Ik wil hier niet terugkomen op de besprekingen die plaats gehad hebben; zij zijn vreemd aan de stof mijner rede. Onthouden wij slechts dat het tweegevecht in onze Wetten niet verklaard is.

In de Wetten van onze oude Provinciën was dit woord wetenschappelijk ook niet uiteengezet. In het Militaire Reglement van 20n Maart 1706 (3) nochtans zien wij, wel is waar, geene volledige verklaring van het woord, maar toch de opsomming der voorwaarden die vereenigd moeten zijn om een tweegevecht uit te maken. De tekst van dit Reglement is in de Fransche taal opgesteld :

« L'on prend pour duel, le combat particulier de deux » ou plusieurs personnes avec temps, lieu et armes ou se » conds ; car ces conditions ne s'y rencontrant pas, on ne » le tient par pour un duel, ni la peine qui y correspond » n'a pas lieu, mais seulement celle de querelle et d'homicide. »

Ziedaar de grondslag van het tweegevecht.

In Frankrijk, en men mag ook zeggen dat in onze provinciën de toestand dezelfde was, bestond er, indien ik zoo mag spreken, een soort van wetboek betrekkelijk de tweegevechten.

Zoo zijn de degen en de pistool alleen toegelaten, behalve voor de personen die deel uitmaken van het

leger. Deze laatsten, inderdaad, mogen den sabel gebruiken.

De tegenstrevers moeten meer dan 21 en min dan 60 jaar oud zijn. Vóór 21 jaar, is het tweegevecht gansch verboden. Na 60 jaar, is het mogelijk; maar alsdan zijn het de getuigen die beslissen moeten of het tweegevecht zal plaats hebben.

Ieder strijder zal vergezeld zijn van twee getuigen. Die vier getuigen zullen onder hen eenen gevechtsbestuurder kiezen. Die getuigen moeten in hunne beslissingen zekere beperkingen nakomen : zoo mogen zij niet beslissen dat het tweegevecht tot den dood zal duren, maar alleenlijk of het zal eindigen met de eerste bloedstorting, of wel, indien de geneesheeren het toelaten, dat het gevecht zal hernomen worden. Zij mogen ook geene andere wapens aanvaarden dan degene die ik hierboven genoemd heb. Natuurlijk mogen zij nog veel meer maatregelen aanvaarden die een der strijders in ondergeschiktheid tegen den anderen zou plaatsnemen : deeling van de zon of van den wind, enz., dit alles moet rechtvaardig gebeuren, derwijze aan ieder der tegenstrevers gelijke kans te geven. Vóór en na het gevecht moet een proces-verbaal opgemaakt worden.

Is er kwestie van een tweegevecht met den degen, zoo moeten de wapens glad zijn, van driekantigen vorm, en zonder feil. De getuigen zullen de tegenstrevers onderzoeken vóór het gevecht. De tegenstrevers, bij voorbeeld, mogen geen pantser of maliehemd onder hunne kleederen dragen. Het gevecht begint op het commando : « Ga Heeren » (Allez, Messieurs) en het moet eindigen op het oogenblik door de overeenkomst voorzien en ook iedermaal de bestuurder het woord « Halt » uitspreekt ; hetgeen hij doen zal, bij voorbeeld, indien hij bestatigt dat een der tegenstrevers (of beide) buiten adem is.

Is er kwestie van een tweegevecht met de pistool, dan moet men wapens gebruiken die aan de tegenstrevers onbekend zijn gebleven. Zij werden geladen en in eene gezegelde kas, ter plaatse gebracht.

Het gevecht gebeurt op de volgende wijze : de bestuurder van het gevecht beveelt « Let op » (Attention) ; dan « vuur » ; een, twee drie (feu, un deux, trois). Het is tusschen de woorden een en drie dat de kogels moeten geruild worden.

Gewoonlijk is de afstand tusschen de tegenstrevers van 16 tot 25 meters. Op normale wijze mag men beslissen dat ieder der tegenstrevers maar over eenen kogel zal mogen beschikken.

Het scheen mij nuttig deze enkele voorafgaande begrippen in herinnering te brengen vooraleer uitvoerig de beteugeling van het tweegevecht in onze oude provinciën te bestudeeren.

* * *

De eerste tusschenkomst, door het burgerlijk

gerecht in onze provinciën, om het tweegevecht te beteugelen is, volgens mijne navorschingen, het Eeuwig Edict van de Aartshertogen Albrecht en Isabella, van 27n Februari 1610, in den Raad van Vlaanderen afgekondigd den 11n Juli 1624 en een tweede maal den 26n October 1626 (4).

Natuurlijk was het tweegevecht te voren door de wetten der Heilige Kerk verboden.

Later, zal ik uitvoerig spreken over de maatregelen die genomen zijn geworden om het tweegevecht te verhinderen en over de straffen die tegen de overtreders moesten uitgesproken worden. Voor het oogenblik, acht ik het nuttig uiteen te zetten welke de redenen zijn geweest die het Edict dien-aangaande veroorzaakt hebben.

In 1610 zijn onze provinciën gedurig in staat van oorlog. Die oorlog duurt en blijft duren, de goede zeden verbeteren er niet op, de twisten en oneenigheden vermenigvuldigen zich, beleedigingen tusschen edellieden en officieren werden met eene ongelooflijke lichtheid uitgesproken. Dit alles eindigt met het zenden van uitdagingsbrieven en de tegenstrevers trekken de degens van leer. Het voorbeeld van naburige landen, luidt het Edict, brengt ook veel bij om die neiging tot tweegevecht te verspreiden. Het heeft dezelfde gevolgen als een besmettelijke ziekte.

« Waer duer », luidt het Edict. « de menschen » onder valschen schijn van eere, en onder het » decxel van hen zelven Recht te willen doen van » zekere ghepretendeerde injurie, oft onghelijk, » meestendeel om cleene oorzaeken die niet te be- » duiden en hebben, elkander uytroepen om handt » tegen handt, ende in duel te vechten, ende als » uytsinnighe menschen, verghetende alle redelick » deboir, elcanderen ter doot te bryenghen ende » vermoorden, tot groote versmachtheyt ende ver- » achtighe van alle Godelicke en weerlichte Rech- » ten, oock tot nadeel, ende ontstichtinghe van » onze Heylighe Christelycke Religie, verweckende » ende treckende daer door meer ende meer de » rechtveerdige gramschap Gods op ons, ende op » onse landen, laetende hun daartoe vervoeren door » d'innegheven van den boosen vyandt des men- » schengeslacht, ende door eene groote wraeckgie- » righeyt, ende valsche opinie ghefondeert op eene » trotzighe hoeverdye, meynende bij zulcken mid- » del hen des te meer te doen vreesen ende achten.»

En na dien welsprekenden oproep tot het geweten, voegen de Aartshertogen er bij dat het om die redenen is dat zij door « redelicke en bequaeme middelen en remedien » een einde willen stellen aan die « vervloecte ende schandige manieren, ende » geheel contrarie wesende aan de professie ende » naam van Christenen menschen » en dit « tot ont- » lastinghe van onse conscientien vóór Godt al-

» machtich en tot de ghemeene ruste ende salicheyt » van onse ondersaeten ».

Het uitwerksel van dit Edict, waarop wij later zullen terugkomen, is niet schitterend geweest, vermits, afgezien van het feit dat het tweemaal is moeten bekend gemaakt worden in 1624 en 1626, het nog moest herinnerd worden door Philips IV van Spanje, in een plakkaat van 14n Maart 1636 (5) en nogmaals afgekondigd in 1658 en 1660 (6).

Men ziet dat de genomen maatregelen de afschaffing van het tweegevecht niet medebrachten, en Koning Karel II, opvolger van zijnen vader Philips IV moest het in een plakkaat van 23n November 1667, afgekondigd in den Raad van Vlaanderen, den 16n December van hetzelfde jaar, bestatigen (7) :

« Les Edicts et Placcards précédents sont passés en » oubli ou mépris » zegt Koning Karel (de tekst is in de » Fransche taal) et n'ont pu arrêter le torrent rapide de » ce mal contagieux qui maintenant se glisse plus auda- » cieusement et impunément que jamais, non seulement au » détriment des particuliers, mais aussi du repos public et » scandal de la Chrétienté dont le comble des malheurs » est que ce vice ayant pris naissance aux Etats voisins » et s'y trouvant présentement estouffé et exterminé par » des salutaires édits des souverains, semble vouloir re- » pulluler icy et ficher nouvelles racines, nous aurions » juste sujet de craindre d'attirer sur nous l'ire de Dieu » et de nous rendre responsables du sang qui s'y prodigue » si brutalement, si n'apportions efficacement tous nos » soins et autoritez suprêmes pour extirper entièrement » ce crime de Lèze Majesté Divine et cette manifeste vio- » lation du droit des gens et invasion particulière sur celui » des souverains, lorsque les sujets par telle voye atten- » dent de se faire justice à eux-mêmes du prétendu tort » leur inféré au lieu de l'attendre et demander de ceux » ausquels Dieu l'a remis en main ».

De dwaze neiging tot tweegevecht nam daarom geen einde. Koning Karel herinnert aan het verbod bijzonderlijk voor wat het leger betreft door een decreet van 16n Juli 1685 (8). En in het jaar 1706, zien wij dat het legerreglement van 20n Maart (9) nog altijd de beteugeling van het tweegevecht voorziet.

Wezenlijk verdween het tweegevecht niet en het is maar hedendaags dat men zeggen kan dat dit kwaad uit onze zeden verdwenen is. Hopen wij dat het niet voorloopig zal zijn.

En nochtans, maatregelen die werkdadig hadden moeten zijn, waren genomen geweest, zoowel om de tweegevechten te voorkomen als om ze te straffen. Maar is het niet waar? de wetten verzetten zich slechts met moeite tegen de zeden en dan gebeurt dit verzet nog slechts zeer traag.

* * *

Vooraleer uitvoerig de maatregelen door het Staatsbestuur genomen te bestudeeren, moet ik eene voorafgaande opmerking maken. De gruwelijke neiging tot tweegevecht woedde bijzonderlijk in den adel en in het leger. Dit bestanddeel der bevolking moest dus hoofdzakelijk getroffen worden; niette-

genstaande dit, moesten de bevelen nochtans een algemeen karakter aannemen.

Zoo is het, dat met het doel een einde te stellen aan de tweegechten, door artikel 1 van het Eeuwig Edict van de Aartshertogen Albrecht en Isabella van 27 Februari 1610 (10) bevel gegeven werd aan iedereen, zoowel heer als dorper (manant) in vrede te leven, den eerbied in stand te houden, zoo ook de « goede manieren » te behouden tusschen hen, naar stand en staat. Het verbiedt te beleedigen, te verachten of reden van twist door onbedachte, haatdragende of vijandige gesprekken te scheppen op straf zich de gunst te zien onttrekken en eene willekeurige en afschrikkende straf op te loopen.

De gunst onttrekken, in dien tijd, bracht erge gevolgen mede. Van het Koninklijk Hof en van de eerbewijzen waren de personen, die zulke straf op liepen, verwijderd. Het kon ook het verlies van hun ambt of bediening medebrengen, zoo ook het verlies van den graad in het leger en de mogelijkheid tot bevordering. Het was dus eene straf die bijzonderlijk de edellieden en de officieren trof.

Philips IV, in het Plakaat van 14 Maart 1636 (11), hernam die beschikkingen en voegde er nog eenen maatregel bij, die werkzamer moest zijn in dien zin, dat de Fiscalen belast werden te zorgen, 't zij op klacht eener partij, 't zij « ex officio » dat geene beleedigingen of reden van tweegevecht zonder gevolg gelaten werden.

Artikel 2 van hetzelfde Eeuwig Edict doet aan iedereen, groot of klein, stellig verbod in tweegevecht uit te dagen of te vechten, 't zij binnen 's lands, 't zij buiten 's lands. De uitdaging tot tweegevecht mag noch mondeling, noch schriftelijk, noch door het zenden van een « kartel » gebeuren. Zelfs is het verboden een kartel te ontvangen of in een tweegevecht toe te stemmen op straf van gunstverlies, verlies van adeldom, geschandvlekt zonder eer en onadelijk verklaard te worden. Bovendien zullen de overtreders uit hun ambt of uit hunne bedieningen ontzet worden en hun pensioen verliezen. Zij zullen ook de helft van hunne goederen verliezen ten voordeele van weldadigheidswerken, door den Vorst aan te duiden.

Door artikel 2 van het Plakkaat van 14 Maart 1636 (12) herinnerde Koning Philips IV die wreede maatregelen; Koning Karel II deed hetzelfde door het decreet van 16 Juli 1685 (13) en het legerreglement van 20 Maart 1706 (14) deed het ook.

Een maatregel dien wij hedendaags niet meer kennen, ten minste in dien vorm, werd nog genomen om de afkeuring te beletten tegenover de personen die de verordeningen volgden met een tweegevecht te weigeren. Zij mochten er niet door lijden in hunne eer en faam. In onzen tijd geniet wel is waar de persoon, die een tweegevecht weigert, de bescher-

ming der wet, maar hij kan de openbare meening tegen zich hebben. Het is dat spijtig gevolg dat het Eeuwig Edict wil bekampen, wanneer artikel 4 verklaart dat de Vorst de personen, die het tweegevecht weigeren, onder zijne bijzondere bescherming zal nemen.

Men schandvlekt, luidt het Edict, bijzonderlijk in den adel en in het leger, de lafheid der menschen die een tweegevecht weigeren, en zoo zijn zij aan verachting bloot gesteld. Valsch is het; die zienswijze is onrechtvaardig en indien dit verwijt door iemand gedaan werd, zoo zal deze zich de koninklijke gunst zien onttrekken en bovendien zal hij gestraft worden met eene willekeurige straf. De Vorst stelde dus in de schaal het gewicht van zijn aanzien en van zijn bewind tegen de openbare meening.

Dezelfde maatregel werd genomen door Koning Philips IV. (15)

Het Eeuwig Edict wil, wat het ook kosten moge, de tweegechten beletten. Ook vergenoegt het zich niet met tweegevecht en de uitdaging tot tweegevecht te straffen, en ook degenen die redenen scheppen om een tweegevecht te veroorzaken.

Artikel 5 gaat verder. Het verbiedt aan iedereen, van welken stand of staat hij ook weze, bloedverwant, vriend of knecht van een der partijen een uitdagingsbrief of kartel te dragen aan de tegenpartij. Streng verbod eenige hulp te bieden, 't zij als getuige of op andere wijze, 't zij met eenvoudig de tweegevechters op de vechtplaats te vergezellen, op straf van aanhouding (prise de corps) en verbeuring zijner goederen.

Dit ook werd hernieuwd door artikel 6 van het Plakkaat van Philips IV, waarvan ik zoeven sprak. (16)

Eindelijk, omdat men nochtans de beleediging of oorzaak van het tweegevecht moet onderzoeken en dat eene in eerherstelling gebeurlijk door de beleedigende partij moet uitgevoerd worden, sticht het Eeuwig Edict, in het artikel 6, eene soort van scheidsrechterlijk bestuur tusschen den beleedigde en den beleediger.

Wanneer iemand meent beleedigd of gehoond te zijn, derwijze dat een tweegevecht noodig schijnt, zal hij zich tot den Vorst wenden indien het feit aan het Hof is gepleegd geweest, of tot den « veld-marechal », indien hij deelmaakt van het leger. De zaak zal onderzocht worden door dien hoogen persoon; hij zal de middelen zoeken om de beleediging te herstellen en te trachten de partijen te verzoenen.

Zijn de beleedigingen elders uitgesproken, of de smaad elders gepleegd, zal de klager zich moeten wenden tot den Gouverneur of tot den Raad der Provincie. Deze overheden zullen het recht hebben den beleediger te doen aanhouden en hem in het gevang te doen opsluiten tot wanneer de in eerherstel-

ling zal plaats gehad hebben. Nochtans, in geval het gedane verwijt een verraad, misdaad van Majesteitschennis uitmaakt, of heeft het verwijt betrekking op de eer eener vrouw of jonge dochter, lid der familie van den beleedigden persoon, dan zal de zaak tot den Vorst verzonden worden en deze zal ze doen onderzoeken en de beslissing doen nemen volgens de omstandigheden en den staat der personen.

Koning Philips IV, in het Edict van 14 Maart 1636, waarvan ik zooeven heb gesproken, werd verplicht die schikking min of meer te veranderen. De Vorst, inderdaad, verbleef niet meer in onze provinciën, zooals de Aartshertogen Albrecht en Isabella : hij was vertegenwoordigd door eenen « Gouverneur Generaal ». Het zou dus ingewikkeld geweest zijn het onderzoek dier zaken te verzenden naar den Koning die in Spanje leefde. Artikel 7 van het Plakkaat beveelt dus, dat alwie 't zij in het Hof (te Brussel natuurlijk) of bij het leger, het slachtoffer zou geweest zijn van eene beleediging of van smaad, de klacht moest indienen bij den Gouverneur Generaal of bij den persoon die in dezès afwezigheid het bevelhebberschap had over het leger.

Die hooge overheid zal het recht hebben eenen helper te nemen om de redeenen der klacht te hooren, den beleedigenden persoon bij zich te roepen en de middelen te zoeken om de eerherstelling te verschaffen en de partijen te verzoenen. Voor wat betreft de beleedigingen en den smaad uitgesproken elders dan aan het Hof of bij het leger, behoudt Philips IV de bevoegdheid van de Provincie-Gouverneurs en provincieraden die handelen zullen op de wijze door het Eeuwig Edict voorgeschreven, met dit verschil nochtans (veroorzaakt nog eens door het feit dat de Vorst in Spanje verbleef), dat ieder maal dat het onderzoek der zaak aan den Vorst moest voorgehouden worden (verwijt van hoogverraad of eerkrenking eener vrouw of jonge dochter, lid der familie van den beleedigde) ze zou teruggezonden worden naar den Gouverneur Generaal.

Karel II, in het decreet van 16 Juli 1685 (17) veranderde nochtans min of meer dit voorschrift voor wat betreft de officieren van het leger. Wanneer, tusschen officieren, eene reden tot tweegevecht bestond, moest de beleedigde officier zich wenden 't zij tot den Gouverneur der Wapens (Gouverneur d'Armes), 't zij tot den algemeenen kampmeester (Maître de camp général) of tot den persoon door den Koning benoemd om het geschil te beoordeelen. Wil de officier zich voor de beslissing niet buigen, dan zal hij schandelijk verklaard worden, met den dood gestraft en al zijn goederen zullen verbeurd worden.

Natuurlijk mocht men niet lichtvaardig bij die overheden klacht indienen. Werd de klacht ongegrond verklaard, dan zal de klager weggezonden

worden « met schande » en gestraft worden met eene willekeurig te bepalen straf. (18)

Voor wat de tweegevechters zelf betreft waren de straffen bijzonder zwaar. Het Eeuwig Edict van Albrecht en Isabella sprak reeds de doodstraf en de verbeuring van al hunne goederen uit tegen diegenen die een tweegevecht aangingen.

Die straffen zijn hernieuwd door artikel 3 van het Plakkaat van Philips IV, maar dit Plakkaat voegt er iets bij : Artikel 4, inderdaad, voorziet dat het proces zal voortgezet worden tegen den doode en dezès nagedachtenis, zoodat, in tegenstrijdigheid met onze hedendaagsche beginselen, de openbare aktie niet uitgedoofd was door den dood des daders, maar dat men de straf van verbeuring der goederen tegen de kinderen of erfgenamen des daders mocht uitspreken.

Vermits zulke strenge maatregelen niet voldoende waren om de dwaze neiging tot tweegevecht in te toomen, gaat Karel II nog verder in het Plakkaat van 23 November 1667 (19). Hij verbiedt aan zich zelven genade of vergiffenis aan de overtreders toe te staan.

In 1685 (16 Juli) nieuw decreet dat de straffen vermeerderd voor de officieren en soldaten. (20) Niet alleen zullen zij beroofd zijn van alle hunne goederen, die aan weldadigheidswerken zullen verdeeld worden, maar zij zullen nog lichamelijke straffen oploopen, die zullen uitgevoerd worden volgens stand en staat. Eindelijk, en dit is een maatregel van het burgerlijk bestuur, die ons hedendaags zonderling schijnt te zijn, maar die in die tijden, wanneer men aanvaardde dat de burgerlijke macht den wereldlijken arm van het geestelijk bestuur was, gansch natuurlijk voorkomt ; indien een officier of soldaat de misdaad van tweegevecht gepleegd hebbende, in eene heilige plaats binnendrong of bij goddelijke diensten tegenwoordig was zonder kwijtschelding te hebben bekomen, zal er tegen hem geprocedeerd worden zooals tegen de ge-excommuniceerden, 't is te zeggen dat zijne daad hoofdzakelijk aan de bevoegdheid van het Kerkelijk rechtsgezag zal onderworpen worden.

Dit decreet spreekt dezelfde straffen uit tegen den persoon die den uitdagingsbrief zal aanvaard hebben, zelfs wanneer het tweegevecht niet plaats heeft of wanneer hij op de vergaderplaats is gekomen en men niet gevochten heeft.

Voor wat aangaat de personen die den raad tot een tweegevecht te komen gegeven hadden, zullen zij dezelfde straffen oploopen als de hoofddaders, zelfs wanneer de tegenstrevers het tweegevecht niet aangegaan hebben. Die maatregel is gemakkelijk te begrijpen en het voorbericht van het decreet legt de redenen uit : (de tekst is in het Fransch)

« Ceux qui se refusent en duel sont voués au mépris, » mésestime et déshonneur, ignorant et méprisant les gran-

» des peines et excommunications que pour cela sont imposées, et puis aussi par ce qu'il est des personnes qui postposant la crainte de Dieu publient et même obligent et donnent conseil de quand, en quel cas et pour quel sujet on doit appeler en duel et l'accepter occasionnant par un exemple si préjudiciable qui s'en suive, outre les offenses de sa Divine Majesté que plusieurs soldats et officiers s'absentent du service du Roi.»

Buiten dit, indien een meerdere bij het leger de uitdaging van eenene mindere aanvaardt, zelfs wanneer het tweegevecht niet plaats heeft, stelt dit een feit daar tegen de krijgstucht. De meerdere zal dus van zijn ambt en loon beroofd zijn, ongeschikt tot den dienst des Konings worden bij alle dezès legers in de Nederlanden, Spanje, Italië of Indië.

Hetzelfde zal gebeuren voor een mindere die eene uitdaging zendt aan eenene meerdere, zelfs indien het tweegevecht niet plaats grijpt.

De doodstraf, de verbeuring der goederen en de straf van schandvlekking blijven tegen al de overtreders bestaan. Die maatregelen blijven in voege in het Reglement van 20 Maart 1706. (21)

Het decreet van 18 December 1706, artikel 128, voorziet ook de overtreding dier wetten door omwegen. Verbod werd dus gedaan aan al de officieren van het leger de pistool of den degen in hand te nemen de eenen tegen de anderen, 't zij ter stede, op den buiten, of gedurende den oorlog, op straf van afgezet te worden, met den dood gestraft te worden, en indien men den aanvallers niet kan ontdekken, werden beiden afgezet en vervolgd.

Eindelijk, artikel 129 van dit decreet staat eene premie toe aan den soldaat die ter kennis van den oorlogscmissaris zal brengen, dat een tweege-

vecht bij het leger plaats gehad heeft. Men zal hem onmiddellijk 50 patacons geven en hij zal van den militairen dienst ontlast worden.

Zoover, Mijne Heeren, heb ik mijne nasporingen kunnen brengen. Later is de kwestie van het tweegevecht verlaten tot in onzen tijd, zooals ik in den beginne heb gezegd, 't is te zeggen tot de wet van 1841.

* * *

In 's Konings naam, eisch ik dat het aan het Hof zou behagen te verklaren dat het zijne werkzaamheden zal hernemen.

- (1) Albéric Cahuet : Au temps de l'Epée.
- (2) Pandectes Belges « Verbo Duel », no 3.
- (3) Placcaarten van Vlaenderen, Bk VII, blz. 1568.
- (4) Placcaarten van Vlaenderen, Bk. II, blz. 704 en volgende.
- (5) Pl. van VI., Bk IV, blz. 1383 en volgende.
- (6) Pl. van VI., Bk IV, blz. 1387.
- (7) Pl. van VI. Bk. IV, blz. 1386.
- (8) Pl. v. VI., Bk VI, blz. 1360 en volgende.
- (9) Pl. v. VI., Bk VII, blz. 1568.
- (10) Pl. v. VI., Bk V, blz. 705.
- (11) Pl. v. VI., Bk IV, blz. 1383.
- (12) Pl. v. VI., Bk IV, blz. 1384.
- (13) Pl. v. VI., Bk VI, blz. 1360 en volgende.
- (14) Pl. v. VI., Bk VII, blz. 1568.
- (15) Art. 5 van het Plakkaat van 14n Maart 1636 (Pl. v. VI., Bk IV, blz. 1384).
- (16) Pl. v. 14n Maart 1636 (Pl. v. VI. Bk IV, blz. 1384).
- (17) Pl. v. VI., Bk VI, blz. 1360 en volgende.
- (18) Art. 7 van het Eeuwig Edikt en 8 van Plakkaat van Philips IV, z. loc. cit.
- (19) Pl. v. VI., Bk IV, blz. 1387.
- (20) Pl. v. VI., Bk VI, blz. 1360 en volgende.
- (21) Pl. v. VI., Bk VII, blz. 1568.

Het verzet tegen verstekvonnissen van het Vredegerecht door Handelaars.

Artikel 436 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, gerangschikt in Boek II onder Titel XXV, dragende als opschrift : « Rechtspleging voor de Rechtbanken van Koophandel », luidt als volgt :

« Het verzet zal onontvankelijk zijn meer dan acht dagen na den dag der beteekening. »

De oorspronkelijke Handelscode, of wat er nog van overblijft, voorziet nogmaals in artikel 642, Boek IV, Titel III, met benaming : « Van de wijze van procederen voor de Rechtbanken van Koophandel », dat Titel XXV, Boek II van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging toepasselijk zal zijn op de handelsgedingen.

Het daaropvolgende artikel 643 beperkt echter ten aanzien van de verstekvonnissen, de toepassingsfeer van Titel XXV, in volgende mate :

« Nochtans zullen artikelen 156, 158 en 159 van hetzelfde Wetboek (Wetboek van Burgerlijke

Rechtspleging), betrekking hebbende op de verstekvonnissen door de lagere rechtbanken gewezen, toepasselijk zijn op de verstekvonnissen door de Rechtbanken van Koophandel gevelde. »

Door het woord « lagere » Rechtbank wordt de Rechtbank van eersten aanleg bedoeld, vermits de proceduur voor het Vredegerecht geregeld wordt in het 1e Boekdeel van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging en in de genoemde artikels spraak is van aanstelling van een pleitbezorger.

Nu zegt artikel 158 :

« Indien het vonnis gevelde werd tegen eene partij, die geen pleitbezorger aangesteld heeft, zal het verzet onontvankelijk zijn tot aan de uitvoering van het vonnis toe. »

Dit artikel geeft dus eene afwijkende beschikking van de voorschriften gedaan door artikel 436, aan-

gehaald bij den aanvang van deze studie. Iedere rechtspraktizijn is het er dan ook over eens, dat een verstekvonnis, uitgaande van de Rechtbank van Koophandel, vatbaar is voor verzet tot aan de uitvoering van het vonnis toe. Artikel 159 van het Wetboek voor Burgerlijke Rechtspleging verklaart verder, wat moet verstaan worden onder : uitvoering van een vonnis. In dit artikel gaat het nu niet over het bedillen van de algemeene aanvaarding van dit beginsel en nog minder over de betwistingen die kunnen oprijzen en inderdaad oprijzen nopens het begrip zelf : uitvoering van een vonnis, ondanks artikel 159.

Wat aanleiding gaf tot dit artikel is eene schijnbare tegenstrijdigheid tusschen dit beginsel en de toepassing van artikel 1, laatste lid, van het Koninklijk Besluit van 13 Januari 1935 betreffende de bevoegdheid.

Luidens gemelde beschikking is de heer Vrederechter bevoegd kennis te nemen van handelsgeschillen, waarvan de waarde 1000 frank niet overtreft.

« Bovendien nemen zij kennis, doch slechts tot eene waarde van duizend frank en in hoogsten aanleg van de in 1° van artikel 12 bedoelde betwistingen. »

Veronderstellen we dat eene dergelijke zaak ingeleid wordt voor den heer Vrederechter en bij verstek gewezen wordt.

Verstekvonnissen van Vredegerichten worden beheerscht door artikel 20 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, dat bepaalt :

« De bij verstek veroordeelde partij kan verzet aantekenen, binnen de drie dagen na beteekening door den zittingsdeurwaarder of eenen anderen aangestelden deurwaarder. »

En hier staan we dan voor de volgende vraag : wordt een handelaar veroordeeld bij verstek door de Rechtbank van Koophandel, dan kan hij verzet aantekenen tegen het vonnis tot aan de uitvoering toe; behoudt hij ditzelfde recht, wanneer hij, in hoedanigheid van handelaar door den heer Vrederechter bij verstek gevonnist werd, of moet hij op starffe van verval van recht, verzet aantekenen binnen de drie dagen na de beteekening, vermits het een vonnis geldt uitgaande van een Vredegerecht?

We hebben hierbij gepoogd deze kwestie op te lossen volgens de klassieke methode van tekstuitleg, door eene logische en chronologische volgorde van de wetteksten te geven.

Stippen we even aan, dat de klip niet kan omzeild worden door eene dagvaarding voor de Rechtbank van Koophandel, want in handelszaken, waarvan de waarde onder 1000 frank blijft, al waren ze dan nog zoo specifiek commercieel als een wisselbrief, moet er steeds, krachtens de imperatieve wending « nemen zij kennis » voor den Vrederechter gedagvaard worden.

Zij, die adviseeren tot de toepasselijkheid van artikel 158 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, beroepen er zich op, dat ze steeds hoedanigheid van handelaar blijven bezitten, om het even of ze terechtstaan voor eene Rechtbank van Koophandel of voor een Vredegerecht.

Het voordeel toegekend door artikel 158 — want een voordeel is het onbetwistbaar — willen we dus putten uit hun juridisch karakter van koopman. Daar ligt, mijns inziens, dan ook de heele knoop.

De vraag kan dus als volgt gesteld worden : wordt het voordeel van artikel 158 toegekend, omdat de veroordeelde partij een handelaar is, ofwel omdat het verstekvonnis gewezen werd door eene Rechtbank van Koophandel?

Persoonlijk zijn wij de meening toegedaan, dat het hier niet gaat over een voorrecht toegekend aan den handelaar, die verweerende partij is.

Wij denken, dat het verzet tot aan de uitvoering toe mogelijk is, omdat het hier een verweerder voor de Handelsrechtbank betreft.

Het voorrecht zou dus samenhangen met den aard van de Rechtbank, die het vonnis velde, niet met den aard van de verweerende partij.

En ziehier waarop we die meening denken te mogen stutten :

a) Er worden niet alleen handelaars gevonnist door de Rechtbank van Koophandel. Voor verplichtingen voortvloeiende uit eene objectieve daad van koophandel, als de wisselbrief, waarbij de verweerder kan behooren tot de klasse der niet-kooplieden, wordt artikel 158 toegepast. In dergelijk geval ligt dan ongetwijfeld de bestaansgrond van de toepassing alleen in het feit, dat het de Rechtbank van Koophandel was, die het verstekvonnis velde. Weliswaar kan men pogen het argument te ontzenuwen, door er op te wijzen dat men geen uitvondering heeft willen voorzien voor niet-kooplieden, maar dat niettemin, in algemeenen regel, het voorrecht voor kooplieden blijft bestaan.

b) We gaan echter een stap verder en merken op, dat niet enkel de Rechtbank van Koophandel, de eigen rechtbank van de kooplui, gelegenheid geeft tot toepassing van het omstreden artikel. Bij ontstentenis van aanstelling van pleitbezorger voor eene Rechtbank van Eersten Aanleg, wordt dezelfde regeling voor de verstekvonnissen en het verzet voorzien.

c) De Handelscode is op dit punt niet oorspronkelijk. Hij verwijst uitdrukkelijk naar eene beschikking van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging, hetwelk van ouderen datum dan hijzelf is.

We besluiten dus : volgens ons moet een handelaar, bij verstek veroordeeld door den Vrederechter, op straffe van rechtsverval verzet aantekenen, binnen de drie dagen na de beteekenis van het vonnis.

J. MUYS, *advocaat*.

HET GEBRUIK DER TALEN IN

IN VOEGE SEDERT 15 SEPTEMBER 1908

a) RECHTSMACHTEN VAN EERSTEN AANLEG { **BURGERLIJKE RECHTBANKEN** **HANDELSRECHTBANKEN**

Betwiste zaken

1. Zetel in	a) HENEGOUWEN b) LUIK (buiten 4, 5 en 6 hierna geregeld) c) LUXEMBURG d) NAMEN e) ARRONDIS. NIJVEL	rechtspleging
in het Fransch Uitz. : Beide partijen, wanneer zij 't akkoord zijn, mogen vóór verweer en excepties, de voortzetting vragen in het Nederlandsch; verwijzing naar de meest nabije rechtsmacht in een ander taalgebied of aangeduid door de keus der partijen
2. Zetel in	a) ANTWERPEN b) WEST-VLAANDEREN c) OOST-VLAANDEREN d) LIMBURG e) ARRONDISSEM. LEUVEN f) ARRONDIS. BRUSSEL : vredegerichten en werkrechtshraden wier rechtsgebied slechts uit Vlaamsche gemeenten bestaat, gelegen buiten de Brusselsche agglomeratie	rechtspleging
in het Nederlandsch Uitz. : Beide partijen, wanneer zij 't akkoord zijn, mogen vóór verweer en excepties, de voortzetting vragen in het Fransch; verwijzing naar de meest nabije rechtsmacht in een ander taalgebied of aangeduid door de keus der partijen.
3. Zetel in	ARRONDISSEMENT
BRUSSEL BUITEN
2. f)	<i>akte tot inleiding</i> Fransch : verweerder wonende in Waalsche gemeente. Indien verschillende verweerders : naar gelang de meerderheid in een W. of Vl. gemeente woont. Bij gelijkheid : Fr. of Vl. (keus van eischer). Nederl. : verweerder wonende in Vlaamsche gemeente. Indien verschillende verweerders : naar gelang de meerderheid in een W. of Vl. gemeente woont. Bij gelijkheid : Fr. of Vl. (keus van eischer). Fransch : verweerder wonende in de Brusselsche of agglomeratie of zonder gekende woon- Nederl. plaats in België. Taal der akte tot inleiding. Uitz. : Aanvraag van de andere taal, door verweerder, voor verweer en excepties. Indien verschillende verweerders : de taal door de meerderheid gevraagd; mogelijke weigering van den rechter. Bij gelijkheid : taal door den rechter aangeduid.
4. VREDEGERECHT VAN EUPEN EN SAINTVITH
WERKRECHTERSRAAD VAN EUPEN	<i>akte tot inleiding</i> <i>verdere rechtspleging</i>	In het Duitsch. In het Duitsch. Uitz. : Aanvraag van de Fransche taal door verweerder, voor verweer en excepties. Indien verschillende verweerders : de taal door de meerderheid gevraagd; mogelijke weigering van den rechter. Bij gelijkheid : taal door den rechter aangeduid.
5. VREDEGERECHTEN VAN MALMÉDY, AUBEL EN LIMBURG (Luik)	<i>akte tot inleiding</i> <i>verdere rechtspleging</i>	in het Fransch in het Fransch Uitz. : aanvraag van de Duitsche taal door verweerder die Belg is, vóór verweer en excepties; Indien verschillende verweerders : de taal door de meerderheid gevraagd — Mogelijke weigering van den rechter — Bij gelijkheid : taal door den rechter aangeduid.

BURGERLIJKE GERECHTSZAKEN

(Tabel samengesteld door Mr A. Rodenbach)

6. BURGERLIJKE RECHTBANK VAN EERSTEN AANLEG, HANDELSRECHTBANK EN WERKRECHTERSRAAD VAN VERVIER

De verweerder, wonende in een Duitsche gemeente, en die Belg is, mag vóór verweer en excepties vragen dat de rechtspleging in het Duitsch worde voortgezet

Indien verschillende verweerders : de taal door de meerderheid gevraagd.

Mogelijke weigering van den rechter —

Bij gelijkheid : taal door den rechter aangeduid.

Akten van willige rechtsmacht

1. — Principiep : deze akten worden gesteld zooals voor de betwiste zaken.
2. — Familieraden :
 - a) beraadslagingen in de bestuurstaal der gemeente waar de voogdij opengevallen is, buiten afwijking, wanneer de omstandigheden het rechtvaardigen:
 - z) Brusselsche agglomeratie : de meerderheid van den familieraad beslist over het gebruik der taal.

3. — Akkoord tot voorkoming van failliet, failliet, verzoek tot uitstel van betaling, berichten, oproepingen en voorstellen in	het Fransch	{ Henegouwen, Luik. Lnxemburg Namen. Arrondissement Nijvel.
	het Nederlandsch	{ Antwerpen, West-Vlaanderen. Oost-Vlaanderen, Limburg. Arrondissement Leuven.
	Nederlandsch en Fransch	{ Arrondissement Brussel.
	Fransch en Duitsch	{ Duitsch sprekende gemeenten van arrondissement Verviers.

b) RECHTSMACHTEN IN HOOGER BEROEP

1. *Principiep* : gebruik der taal waarin het bestreden vonnis is gesteld.
2. Beroep van scheidsrechterlijke vonnissen.

voor rechtbanken van 1sten aanleg van { Henegouwen, Luik, Luxemburg, Namen
Arrondissement Nijvel

- a) in het Nederlandsch gesteld, { Antwerpen, West-Vlaanderen, Oost-Vlaan°
- b) in het Fransch gesteld, voor { deren, Limburg,
rechtbanken van 1sten aanleg van { Arrondissement Leuven

verwijzing naar de meest nabije rechtbank van zelfden rang in een ander taalgebied.

c) VOOR HET HOF VAN VERBREKING

1. *Principiep* : de rechtspleging in de taal waarin de bestreden beslissing gesteld werd.
uitz. : wanneer het een beslissing in het Duitsch betreft, mag het Hof de rechtspleging in 't Fransch of 't Vlaamsch bevelen.
2. De arresten worden gesteld in het Nederlandsch en in 't Fransch, zij worden uitgesproken in de taal der bestreden beslissing.
3. de rechtspleging die op het arrest volgt wordt gevoerd in de taal gebruikt voor de bestreden beslissing.

BEMERKINGEN

VLAAMSCH, WAALSCH EN DUITSCHSPREKENDE GEMEENTEN

die waar de meerderheid der inwoners, volgens de jongste tienjarige telling meest Nederlansch, Fransch of Duitsch spreekt.

Worden bij Kon. Besl. aangeduid.

VREDEGERECHT EN WERKRECHTERSRAADEN VAN ARRONDISSEMENT BRUSSEL WIER RECHTSGEBIED UITSLUITEND UIT VLAAMSCH GEMEENTEN BESTAAT BUITEN DE BRUSSELSCH AGGLOMERATIE GELEGEN

Worden bij Kon. Besl. aangeduid.

BRUSSELSCH AGGLOMERATIE : Anderlecht, Brussel, Elsene, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Koekelberg, Oudergem, St. Agatha Berchem, St. Gillis, St. Jans Molenbeek, St. Joost ten Noode, St. Lambrechts Woluwe, St. Pieters Jette, St. Pieters Woluwe, Ukkel, Vorst, Watermael, Boschvoorde

DETAILREGELINGEN

STUKKEN IN EEN ANDERE TAAL DAN DIE DER RECHTSPLEGING

de rechter mag op verzoek der partij de overzetting bevelen in de taal der rechtspleging. Kosten medebegroot.

VERKLARING TER ZITTING DER PARTIJEN, VERHOOR OVER FEITEN EN VRAAGPUNTEN, GEDINGSBESLISSENDE EN AANVULLENDE EED.

Taal volgens hun keuze.

Wanneer de rechter deze taal niet verstaat : vertaling-kosten lastens de schatkist.

GETUIGENISSEN : taal der rechtspleging.

Uitz. : aanvraag door den getuigen gedaan om een andere taal te gebruiken ; gebeurlijk, vertaling-kosten lastens de schatkist.

DESKUNDIG ONDERZOEK : taal der rechtspleging.

Uitz. : voor buitengewone vakken en bijzondere redenen, laat de rechter toe de taal volgens keus van den deskundige te gebruiken.

ADVIES VAN HET OPENBAAR MINISTERIE : taal der rechtspleging.

PLEIDOOIEN : Principe : taal der rechtspleging.

Uitz. :

- 1) voor rechtbanken met Duitsche { de raadsman mag 't Nederlandsch of 't Fransch gebruiken, indien de rechtspleging. partij zich er niet tegen verzet.
- 2) Toelating, op verzoek der per partij, in geval van noodzakelijkheid, om te pleiten in een andere taal, wanneer de raadsman verklaart de taal der rechtspleging niet te kennen en woont in een ander taalgewest.

Mogelijk gebruik van dezelfde taal door den raadsman der andere partij mits machtiging van den rechter.

Vonnissen en arresten en akten van tenuitvoerlegging. { *Principe* : taal der rechtspleging.
Uitz. : Het Hof van Beroep van Luik : arresten kunnen gewezen worden in 't Fransch, in geval van Duitsche rechtspleging.

Tusschenvorderingen en tegenberoepen : taal van de rechtspleging der hoofdzaak

Mededeelingen van magistraat tot magistraat binnen zelfde taalgewest : taal der rechtspleging.

Betekeningen in Waalsche gemeenten niet behorende tot de Brusselsche Agglomeratie, van akten of beslissingen in het Nederlandsch. { Toegeving van een Fransche vertaling.

Betekeningen in Vlaamsche gemeenten niet behorende tot de Brusselsche Agglomeratie, van akten of beslissingen in het Fransch. { Toevoeging van een Nederlandsche vertaling.

Betekening in Duitsch sprekende gemeenten van akten of beslissingen in 't Fransch of in 't Nederlandsch. { toevoeging van een Duitsche vertaling.

Betekeningen in Vlaamsche of Fransche gemeenten van akten of beslissingen in het Duitsch. { toevoeging van een Nederlandsche of een Fransche vertaling.

Uitz. : wanneer de tegenpartij de taal van de akte of van de beslissing heeft gekozen of aanvaard. Vertalingskosten worden medebegroot.

OVERGANGSBEPALINGEN VAN 15 SEPT. 1935 TOT 15 SEPT. 1938

De verweerder woont in een Vlaamsche gemeente binnen het gebied eener rechtsmacht van de Fransche rechtspleging.

Akt van inleiding : Nederlandsch.

Voortzetting : taal der inleiding, doch bij onkunde van rechter of op. min., verwijzing naar nabij gelegen rechtbank van een ander taalgewest, tenzij aanvraag door verweerder, voor verweer en excepties, eener andere landstaal voor de voortzetting.

De verweerder woont in een Waalsche gemeente binnen het gebied eener rechtsmacht van de Nederlandsche rechtspleging.

Akt van inleiding : Fransch.

Voortzetting : taal der aanleiding, doch gebeurlijke verwijzing (zooals boven).

In geval van verscheidene verweerders.

Akt van inleiding : Fransch of Nederlandsch, naarmate de meerderheid in een Waalsche of Vlaamsche gemeente woont. Bij gelijkheid : Fransch of Nederl. ten keuze van den eischer.

Hooger beroep door een burgerlijke rechtsmacht (buiten het Hof van Beroep).

van Henégouwen

van Antwerpen

Verwijzing naar de meest nabije of of gemakkelijkst te bereiken rechtsmacht in een ander taalgewest.

Luik

West-Vlaanderen

Namen

Oost-Vlaanderen

Luxemburg

of :

Limburg

Arrondissement Nijvel

Arrondissement Leuven

van in het Nederlandsch gevon-
niste zaken.

van in het Fransch gevonniste
zaken en bij onkunde dezer taal
vanwege rechter of openb. min.

Pleidooien in burgerlijke en handelszaken

1. Indien de partij er zich niet tegen verzet, mag de raadsman in het Fransch pleiten voor rechtbanken van het Nederlandsch rechtsgebied, in het Nederlandsch voor rechtbanken van het Fransch rechtsgebied.
2. advocaten met diploma van vóór 1 Januari 1930 hebben de keus der taal van pleidooi, advocaten met met diploma na 1 Januari 1930 hebben dezelfde keus gedurende 5 jaar

Arresten van het Hof van Beroep te Brussel

Gedurende twee jaar mag het Hof van Beroep van Brussel arresten in het Fransch verleen, zoo de pleidooien in het Fransch gehouden werden, zelfs met nederlandsche rechtspleging

Hof van Verbreking

Advokaten benoemd voor 1 Januari 1934 hebben tot 15 September 1945 voor het opmaken van verzoekschrift en memories, de keus der taal

Vlaamsche gemeenten binnen het gebied van rechtsmacht waar de rechtspleging in het Fransch is.

Waalsche gemeenten binnen het gebied van rechtsmacht waar de rechtspleging in het Nederlandsch is worden bij Kon. Besluiten aangeduid.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9e Kamer. — 4 Juli 1935.

Voorzitter : M. De Vos.

Raadsheeren : M.M. Delandtsheer en Ernst de la Graete.
Advocaat-Generaal : M. De Vooght.

BANBREUK VAN UITDRIJVING. — REDENEN VAN UITDRIJVING. — BESPREKING IN MINISTERRAAD. — DOSSIER. — VEROOORDEELING. — VERMELDING. — BEWIJSKRACHT.

Alleen de uitdrijving steunend op staatskundige redenen moet aan bespreking in Ministerraad onderworpen worden.

De omstandigheid dat de vorige veroordeelingen niet vermeld zijn in het dossier is van geen belang voor wat betreft het bewijs der betichting zelve.

O. M. t/ K.

Beticht van te Antwerpen, zelfde kanton, den 2 Mei 1935, zich plichtig te hebben gemaakt aan banbreuk van uitdrijving.

Gezien het beroep ingediend op 14 Mei 1935 door het Openbaar Ministerie tegen het vonnis uitgesproken door een rechter den 10 Mei 1935 door de rechtbank van eersten aanleg van het arrondissement Antwerpen, dewelke, rechtdoende in boetstraffelijke zaken betichte vrij spreekt en hem buiten vervolging stelt zonder kosten.

Gehoord het verslag gedaan door den Heer Voorzitter.

Gehoort het Openbaar Ministerie in zijnen eisch; Aangezien de betichte, alhoewel behoorlijk gedagvaard niet verschijnt;

Aangezien de omstandigheid, dat de vorige veroordeelingen door betichte opgelopen niet vermeld staan in het dossier, van geen gewicht is wat betreft het bewijs der betichting zelve;

Aangezien de schikking van het vonnis welke het Koninklijk Besluit van 9 April 1935, dat aan verdachte Kolodenko gelast het Rijk te verlaten, en hem verbiedt er in 't vervolg weder te keeren, onwettig verklaart, geen stand houdt.

Aangezien, inderdaad, het afschrift van bedoeld Koninklijk Besluit geenszins aanduidt, zooals vermeld in het vonnis, de uitdrijving van verdachte niet in den Ministerraad besproken werd;

Aangezien overigens, zelfs niet te vermoeden is, ter zake, dat het bevel van uitzetting zou steunen op staatskundige redenen of beschouwingen, eenig geval waarin het in Ministerraad zou moeten beraadslaagd geweest zijn; (Verbr. 12 Maart 1894. P. P. 791; 13 Januari 1902. P. P. 178);

Aangezien vaststaat dat, op het oogenblik zijner aanhouding te Antwerpen, verdachte sedert een veertien tal dagen, niettegenstaande het hem regelmatig

beteekend Koninklijk Besluit van uitzetting, in België is wedergekeerd en te Antwerpen vertoefde.

Aangezien betichting aldus bewezen is geworden en de feiten daarin voorzien onder toepassing vallen der wet;

Om deze beweegredenen.

Het Hof, bij verstek, Gezien art. 6 wet 12 Februari 1897, art. 186 Strafvordering, wetboek, vernietigt het bestreden vonnis en bij eenparigheid van stemmen, veroordeelt betichte tot eene maand gevangenzitting, en verwijst hem in de kosten van eersten aanleg.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9e Kamer. — 6 Juli 1935.

Voorzitter : M. De Vos.

Raadsheeren : MM. De Landtsheer en Ernst de la Graete.
Advocaat-Generaal : M. De Vooght.

Pleiter : Mter De Keyzer.

STRAFRECHT. — BEVEL VAN NIET VERVOLGING. — RECHTSTREEKSCH DAGING DOOR DEN HEER PROCUREUR DES KONINGS. — ONTVANKELIJKHEID.

Het bevel van niet vervolging tegenover een betichte uitgesproken sluit niet uit dat nadien de Heer Procureur des Konings door rechtstreeksche dagvaarding de zaak zou aanhangig maken bij de boetstraffelijke Rechtbank.

Op Min. t/ W.

Gezien het beroep ingediend op 4 April 1935, door het Openbaar Ministerie, tegen het vonnis uitgesproken (door 1 Rechter) den 30 Maart 1935, door de Rechtbank van eersten aanleg van het arrondissement Antwerpen, dewelke, rechtdoende in boetstraffelijke zaken, den eisch van het Openbaar Ministerie hic et nunc niet ontvankelijk verklaart en betichte buiten vervolging stelt zonder kosten.

Gehoord het verslag gedaan door den heer Voorzitter;

Gehoort het Openbaar Ministerie in zijnen eisch;

Gehoort de betichte in zijne middelen van verdediging, ontwikkeld door Meester De Keyser, Advocaat; Aangezien de schikking van ontlasting door de raadkamer der rechtbank van eersten aanleg, zetelende te Doornik, in dato 14 Oogst 1934, uitgesproken, een einde heeft gesteld aan het onderzoek ten laste van beroepene Wessel, en bevolen heeft de processtukken aan den Procureur des Konings over te maken om verzonden te worden zooals het behoorde;

Aangezien, terecht, de Procureur Generaal aanvoert :

1) dat door die schikking de vervolging tegen Wessel bij geene rechtmacht meer aanhangig bleef en,

alleen, de Procureur des Konings gehouden was, gelijkvormig artikelen 22 en volgende van het wetboek van rechtspleging in strafzaken, het voorziene evenals alle andere misdrijven op te sporen en te vervolgen, onder voorbehoud van zijn recht de gedane klacht tegen Wessel, Herman, zonder gevolg te laten;

2) dat art. 182 van hetzelfde wetboek recht geeft aan den Procureur des Konings, door rechtstreeksche daging de rechtbank in boetstraffelijke zaken te gelasten met de kennisneming der misdrijven.

Op die gronden :

Het Hof,

Vernietigt het bestreden vonnis, verklaart ontvankeijk de rechtstreeksche daging op vordering van den Procureur des Konings, en de zaak tot zich trekkende, en ten gronde beslissende;

Aangezien de betichting niet bewezen is geworden; Spreekt verdachte vrij zonder kosten.

TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN

Toepassing der nieuwe wet

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

7e Kamer. — 27 September 1935.

Voorzitter : M. Meulenberghs.

Referendaris : M. J. V. Janssens.

Pleiter : Mter N., loco Mter P. (Antwerpen).

TAALGEBRUIK VOOR RECHTBANKEN. — RECHTBANK VAN KOOPHANDEL. — MONDELINGE BESLUITEN. — NIET IN TAAL VOORGESCHREVEN VOOR RECHTSPLEGING. — NIETIG.

Mondelinge besluiten moeten voor de Rechtbanken van Koophandel in het Vlaamsche land in het Nederlandsch worden genomen. De uitzondering, krachtens dewelke de advokaten in het Fransch mogen pleiten, moet eng geïnterpreteerd worden en mag niet uitgebreid worden tot mondeling genomen besluiten.

Robert Honorez t/ Hiller.

Gezien de geregistreerde dagvaarding op drie en twintigsten September negentien honderd vijf en dertig betekend;

Aangezien op de Terechzitting van heden Mter N. voor eischer verscheen, mondeling verstek vorderde in het Fransch en eveneens mondeling in het Fransch besloot;

Aangezien overeenkomstig het artikel 2 van de Wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, de rechtspleging in betwiste zaken in het Nederlandsch voor de zittinghoudende Rechtbank gevoerd moet worden;

Aangezien een uitzondering enkel voor de pleidooien voorzien wordt, (Artikel 64);

Dat bedoelde uitzondering, zooals alle uitzonderingen eene enge uitlegging vereischt, zoodat mondelinge besluiten niet als pleidooi kunnen aanschouwd worden;

Aangezien derhalve de mondelinge verstekvordering en de mondelinge besluiten ter terechtzitting van heden door Mter N. genomen nietig zijn bij toepassing van de artikelen 2 en 40 van de gemelde Wet van 15 Juni 1935;

Aangezien nochtans de dagvaarding betrekkelijk de gebezigde taal geldig gesteld is;

Aangezien bij gebrek aan geldigheid van de verdere rechtspleging, het behoort de zaak naar de algemeene rol te verwijzen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, maakt melding dat de beschikkingen van de artikelen 2, 40, lid 1, en 68 van de Wet van 15 Juni 1935 toegepast werden voor het opmaken van het exploit van dagvaarding;

Verklaart nietig en van geener waarde de mondelinge verstekvordering en besluiten in het Fransch ter terechtzitting van heden door Mter N. genomen;

Verwijst de zaak naar de algemeene rol;

Behoudt de kosten voor;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder zekerheidsstelling;

Gelast deurwaarder Schuermans, te Antwerpen, het vonnis aan de verstek makende gedaagde te betekenen.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

Kortgeding. — 30 September 1935.

Voorzitter. M. Adriaenssens.

Referendaris : M. Baetens.

Pleiter : Mter A. Vaes, loco Vrancken.

TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN. — DESKUNDIGE. — TOELATING OM ANDERE DAN GEWESTTAAL TE GEBRUIKEN. — ART. 33. — STRIKTE INTERPRETATIE.

Ingevolge artikel 33 van de wet van 28 September 1935 mag de Rechtbank deskundigen slechts machtigen een andere dan de gewesttaal te gebruiken wegens bijzondere redenen en voor buitengewone vakken. Waar die beide voorwaarden niet vervuld zijn bestaat er geen aanleiding om de deskundigen toe te laten een vreemde taal te gebruiken.

Ponte t/ N. V. Les Glacières et Frigorifères.

Gezien de geboekte dagvaarding op acht en twintigsten September 1900 vijf en dertig betekend, in het Nederlandsch gesteld bij toepassing van artikel 2 van de Wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Aangezien de gedaagde niet verschenen is noch iemand voor hem en de besluiten van aanlegger gegrond voorkomen;

Aangezien aanlegger verzoekt den aan te stellen deskundige te machtigen voor het opstellen van zijn verslag de taal zijner keuze te bezigen bij toepassing van artikel 33 der bovenvermelde Wet;

Aangezien artikel 33 bepaalt dat de Rechter die machtiging maar mag geven wegens bijzondere redenen en voor buitengewone vakken;

Aangezien er in onderhavige zaak geene bijzondere redenen bestaan om toepassing te doen van artikel 33 voornoemd;

Om deze redenen :

Wij, Onder-Voorzitter dienst doende als Voorzitter der Rechtbank van Koophandel te Antwerpen, zetelende in Kortgeding, wijzen het besluit van aanlegger tot het toepassen van artikel 33 der Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik af en benoemen als deskundige, onder voorbehoud van alle rechten der partijen ten gronde, Mijnheer Baetsle, Professor te Gent, ten einde de koopwaar te onderzoeken en den huidige staat van te bepalen, te zeggen welke de oorzaken zijn der beschadiging door de eieren ondergaan en te antwoorden op alle nuttige vragen welke door de partijen zouden gesteld worden om den aard het bedrag en de omstandigheden nader te bepalen van de schade;

Geven opdracht aan den heer plaatsvervangend Rechter Van den Bergh of bij diens ontstentenis of belet aan welk ander Rechter op plaatsvervangend Rechter van dienst op den dag der eedaflegging den eed van genoemden deskundige af te nemen;

Behouden de kosten voor en verklaren ons bevelschrift uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder zekerheidsstelling en gelasten deurwaarder Van Elsacker, te Antwerpen, het aan de verstek makende partij te beteekenen.

NOTA. — In zelfden zin : twee bevelschriften door hetzelfde Rechtscollege geveld op denzelfden dag, in zaken De Meyer t/ Rolenberg en Muys t/ De Wagenaere, waardoor de Rechtbank weigert aan de aangestelde Antwerpsche Zee-experten toe te laten hun verslag in het Fransch op te stellen.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 1 juni 1935.

Voorzitter : M. Stelfeld.

Bijzitters : MM. Van Mieghem en Jagenau.

Pleiters : Mters De Graef en Palmans.

ECHTSCHIEDING. — UITSPRAAK DER ECHTSCHIEDING DOOR AMBTENAAR VAN DEN BURGERLIJKEN STAND. — VORDERING IN SCHIEDING VAN LIJF EN GOEDEREN. — ONTVANKELIJKHEID. — MATERIEEL EN MOREEL BELANG.

Na de uitspraak der echtschieding door den Ambtenaar van den Burgerlijken Stand, ten nadeele van een der echtgenooten moet de andere echtgenoot, die een gelijkaardig geding heeft ingespannen, tot de voortzetting der proceduur toegelaten worden omwille van het moreel en materieel belang aan deze proceduur verbonden.

De B/B.

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;
Gezien de stukken van het geding;

Ontvankelijkheid :

Aangezien verweerder opwerpt dat de vraag niet meer ontvankelijk zou zijn, omdat de echtschieding reeds voltrokken is;

Aangezien het vaststaat dat aanlegster een mate-

rieel en ook moreel belang heeft in de oplossing van het geding door haar ingespannen, al was het maar om het verlies der echtelijke voordeelen te vermijden en om niet in een minderwaardigen toestand tegenover haren echtgenoot te staan, die door zekere toevallige omstandigheden er in gelukt is de eerste het bewijs zijner beweringen voor te brengen;

Aangezien dit stelsel ook aangenomen wordt door de Rechtsleer (zie De Page, *Traité élém. de droit civil* T. I nr 887-3°) en door de Rechtspraak (Br. 2 Jan. 1902, Pas. 1902 II 63; Luik 21 December 1933, *Revue du Divorce*, p. 82; Br. 28 Mei 1924 B. J. 1924, 487; Br. 14 Juni 1930, J. Tr. 1930, 451, 20 Maart 1931, Pas. 1931 II 122);

Ten Gronde :

Aangezien het blijkt uit het getuigenverhoor dat verweerder verschillende keeren gezien is geweest in gezelschap van een blonde vrouw, die hij in 't openbaar kust en met dewelke hij tot 4 ure 's nachts in de bars vertoeft;

Aangezien deze beweegreden nochtans niet wegnemen, dat het midden waarin aanlegster verkeert, geen vertrouwen inboezemt voor een goede opvoeding van het kind, waarvan zij de hoede vraagt; dat bijgevolg het belang van het kind vergt dat het toevertrouwd worde aan verweerder;

Om deze redenen,

De Rechtbank enz... Spreekt de scheiding van lijf tusschen partijen uit en lastens verweerder;

Zegt voor recht dat er niet meer tot de vereffening der gemeenschap dient overgegaan;

Zegt voor recht dat de hoede van het kind aan verweerder zal toegekend worden;

Verwijst verweerder tot de kosten;

Machtigt den heer griffier der rechtbank aan aanlegster twee grossen van het tegenwoordig vonnis af te leveren.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

7e Kamer. — 17 Mei 1935.

Eenige Rechter : M. Van Geyt.

O. M. : M. Dyckmans.

Pleiters : Mters Scruel en Van Lil.

STRAFRECHT. — CHECK. — UITGIFTE VAN CHECK ZONDER DEKKING. — TER KENNIS VAN DEN DRAGER. — BEHOUD VAN HET MISDRIJF. — BENADEELING VAN DERDEN MOGELIJK.

De omstandigheid dat de drager van den check weet dat deze geen dekking had, neemt het misdrijf niet weg daar er niettemin mogelijkheid van benadeeling van derden bestaat.

O. M. t/ T.

Beticht van te Antwerpen, Ikanton Antwerpen op 30 Juni 1934 met voorweten zonder toereikende voorafgaande en beschikbare dekking een check van 2.500 frank uitgegeven te hebben;

Aangezien de betichting C. in de zaak I ten laste van beide betichten bewezen is;

Aangezien echter blijkt uit de gegevens der zaak dat de check in kwestie gedagteekend 16 Augustus 1934 reeds op 21 Juli 1934 door betichte Nast Neft

overhandigd werd aan de volmachtdrager der firma «Général Exchange»;

Aangezien de betichting ten laste gelegd van T. in de zaak II bewezen is;

Aangezien echter blijkt uit de getuigenis van Silberman afgelegd ter zitting van 3 Mei 1934, dat de check weskwestie gedagteekent 30 Juni 1934 hem reeds op 27 of 28 Mei 1934 door N. N., overhandigd werd;

Aangezien diensvolgens voor beide betichten er verzachtende omstandigheden bestaan voorwat de misdrijven respectievelijk tegen hen weenhouden betreft;

Spruitende uit het feit dat de personen waarmede betichte handelden telkens wisten dat er op het oogenblik waarop de checks weskwestie hun werden overhandigd geen dekking voor bestond;

Aangezien deze omstandigheid de misdrijven zelf niet wegneemt, daar er des niettemin mogelijkheid van benadeeling van derde personen bestond (zie conclusiën van den heer advocaat-generaal Santini-Van den Kerckhove voor Cass. 21 Maant 1932, Pas. 1932 I. 114);

Aangezien beide betichten wegens hetzelfde misdrijf I C. door hetzelfde vonnis verwezen worden.

Veroordeelt...

VREDEGERECHT TE LOOCKRISTI

1 September 1934.

Vrederechter : M. Viaene.

Pleiters : Mters De Rycke en Hendrickx.

VERKOOP. — KOOPVERNIETIGENDE GEBREKEN. — VORDERING TOT SCHADEVERGOEDING. — ONONTVANKELIJKHEID. — VALSCHELIJK OPGEVEN VAN HOEDANIGHEDEN. — ART. 1382 B. W. — TOEPASSELIJKHEID.

Een vordering tot schadevergoeding gesteund op dwaling of bedrog nopens een zelfstandige hoedanigheid van het voorwerp eener overeenkomst van koop en verkoop is slechts ontvankelijk wanneer de vernietiging of verbreking der overeenkomst wordt gevorderd, ten ware de verkoper het bestaan der beoogde hoedanigheid uitdrukkelijk zou hebben gewaarborgd.

De verkoper die voor het verkochte voorwerp valschelijk of lichtzinnig een hoedanigheid heeft opgegeven die de koper bij het sluiten der overeenkomst beoogde en die het niet bezat kan ingevolge art. 1382 van het B. W. tot het betalen van schadevergoeding veroordeeld worden.

C. t/ W.

Overwegende dat de eischer beweert bedrogen te zijn geweest bij het aankopen van een koe nopens eene hoedanigheid die hij had beoogd;

Dat verweerder hem zou gezegd hebben dat de koe vijf maand gekalfd was en dat een maand na den

verkoop een veearts het tegenovergestelde heeft vastgesteld;

Overwegende dat de eischer zich hierop steunt, niet om de vernietiging aan te vragen maar om van den verweerder betaling te eischen van eene som van vijf honderd frank ten titel van schadevergoeding;

Overwegende dat de eischer, al heeft hij er in zijne dagvaarding niet duidelijk op gewezen en al denkt de verweerder er anders over, waarschijnlijk een vordering heeft willen instellen die niet spruit «ex contractu»;

Dat wel is waar het art. 1110 van het B. W. voor het geval dat er dwaling zou bestaan nopens een zelfstandige hoedanigheid van het voorwerp der overeenkomst aan den contractant die in dwaling verkeerde en het art. 1116 wanneer er bedrog mocht bestaan van de tegenpartij aan den benadeelde toelaat de vernietiging te vorderen van de aangegane overeenkomst, maar dat deze vernietiging niet wordt gevraagd, dat overigens dergelijke vordering wegens het bedrag der overeenkomst, twee duizend acht honderd vijf en zeventig frank buiten de bevoegdheid zou vallen van onze Rechtbank;

Dat de eischer zich evenmin kan gesteund hebben op de bijzondere wetgeving betreffende de koopvernietigende gebreken bij koop en verkoop van dieren tot den teelt bestemd;

Dat deze wetgeving enkel de verbreking der overeenkomst voorziet waarvan het recht op schadeloosstelling wordt afhankelijk gemaakt en dat deze verbreking evenmin door den eischer wordt opgegeven;

Dat overigens het gemis aan bedoelde hoedanigheid geen gebrek is dat door de aangehaalde wetgeving wordt opgegeven. Dat wel is waar de verkoper den koper zekere hoedanigheden van het verkochte dier kan gewaarborgd hebben waarvoor hij dan ook, bij gemis aan deze hoedanigheden ingevolge de algemeene rechtsbegrippen kan aansprakelijk gemaakt worden en veroordeeld worden tot het betalen van schadevergoeding maar dat er in zake geen bewijs wordt voorgelegd dat er door den verkoper een bijzondere waarborg werd gegeven en dat de koper niet ontvankelijk is door een getuigenverhoor, de bepalingen en voorwaarden der overeenkomst van koop te bewijzen, daar het bedrag van bedoelde overeenkomst veel hoger draagt dan honderd vijftig frank;

Dat de aanlegger dus enkel zijn vordering kan gesteund hebben op art. 1382 B. W. dat eenieder verplicht de schade te vergoeden die hij door zijn fout veroorzaakt heeft;

Dat er diensvolgens dient onderzocht indien de verkoper werkelijk een fout heeft bedreven, wat hierop zou neerkomen dat hij valschelijk of ten minste lichtzinnig de beoogde hoedanigheid van het verkochte dier heeft opgegeven;

Dat de bewijsvoering door den aanlegger aangevraagd deze fout geenszins vermag te bewijzen; daar hij niet beweert dat het dier vijf maand voor den verkoop niet werd gedekt of dat de verkoper zoo niet de zekerheid, dan ten minste het vermoeden kon opdoen dat het dier niet werd bevrucht;

De Rechtbank,

Beslissende op tegenspraak, verklaart de aangevraagde bewijsvoering niet ontvankelijk;

Ontzegt aan den aanlegger den gevorderden eisch en veroordeelen hem in de kosten van het geding.

BIBLIOGRAPHIE

E. MALLIEN. — *De Personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. — Commentaar op de wet van 9 Juli 1935, gevolgd door een ontwerp van statuten en den tekst der wetsbepalingen.* — « De Sikkels », Antwerpen. — 1935.

Het boek van Mr. Emile Mallien, uitgegeven door de Vlaamsche Rechtskundige Bibliotheek, was 't eerste commentaar dat in ons land verscheen op de zoo belangrijke wet van 9 Juli 1935 betreffende de personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid. Dat deze wet het voorwerp zou zijn van talrijke commentaren was duidelijk. Het pleit echter ten eerste voor de prachtige activiteit die er heerscht bij de jonge Vlaamsche juristen, dat het een Vlaamsch advocaat was die ons het eerst een uitstekend commentaar van deze wet bezorgde, een boek dat in degelijkheid niet gemakkelijk zal geëvenaard worden door de talrijke werken over dezelfde wet die ons dagelijks door vele uitgevers worden aangekondigd.

Het boek geeft ons geen overbodige beschouwingen, doch we vinden er op zakelijke wijze alle noodige toelichtingen in, om den tekst van de wet volkomen te begrijpen en de toepassing er van in de beste voorwaarden mogelijk te maken.

De bedoeling van den wetgever wordt in algemeene trekken geschilderd in eene korte inleiding waarna een overzicht gegeven wordt van de verschillende wetgevingen in Duitschland, Engeland en Frankrijk.

Daarna komt schrijver tot een uiteenzetting van de algemeene kenmerken en voordeelen van de nieuwe wetgeving, welke dan ontleed wordt in al haar onderdeelen. Niet enkel wordt de wettelijke tekst uitstekend toegelicht met aanhalingen uit de parlementaire bescheiden en de besprekingen in de Kamers, doch alle interessante kwesties die zich kunnen voordoen worden onder het oog genomen en kritisch besproken, terwijl praktische voorbeelden de mogelijkheden, die zich kunnen voordoen in dezen vorm van vennootschap, uitstekend belichten.

Het boek van Mallien voldoet aan al de vereischten van wetenschappelijke degelijkheid en het legt tevens getuigenis af van den zeer grooten praktischen zin van den schrijver.

Het kapittel over het fiscaal stelsel der personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en het ontwerp van statuten verhoogen nog terdege de praktische waarde van het boek.

Het is ons een allergrootst genoegen te kunnen aankondigen dat de eerste oplage van dit zoo degelijk werk op enkele dagen reeds was uitgeput en dat onmiddellijk een tweede oplage is moeten gedrukt worden. Deze omstandigheid is het beste getuigenis voor de groote verdienste van het werk.

R. Victor.

Paul SERVAIS. — *Addenda au traité de la responsabilité des dégâts causés par le gibier. — Etablissements Emile Bruylant, Bruxelles.*

Sedert het verschijnen van het gekend boekje «*Traité de la responsabilité des dégâts par le gibier*»

WETGEVING

KONINKLIJK BESLUIT van 19 Juli 1935, tot aanvulling van het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836 houdende reglement van het beroep van advocaat en van de tucht in de balie.

Leopold III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op de wet van 22 Ventôse jaar XII;

Herzien het decreet van 14 December 1810, gesteld ter voldoening aan die wet;

Op voorstel van Onzen Minister van Justitie;

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Aan het koninklijk besluit van 5 Augustus 1836, houdende reglement van het beroep van advocaat en van de tucht in de balie, wordt de volgende bepaling toegevoegd :

« Art. 12bis. De advocaten ingeschreven op de tabel der Orde of op een lijst van stagedoeners bij een hof of een rechtbank, die pleitende vóór een rechtcollege waarvan de zetel in een ander arrondissement is gevestigd, een regel van de tucht in de balie van dat arrondissement overtreden, kunnen tegen zich het verbod hooren uitspreken te pleiten vóór de rechtscollages waarvan de zetel aldaar gevestigd is.

» Dat verbod wordt uitgesproken, den betrokken advocaat vooraf opgeroepen, door de autoriteiten die de tuchtmacht uitoefenen in het arrondissement waar de overtreding werd vastgesteld; de duur er van mag niet drie maand overschrijden.

» Die beslissing is vatbaar voor beroep zoowel vanwege den procureur generaal bij het Hof van beroep als vanwege den betrokken advocaat.

» Zij wordt medegedeeld aan de overheden die de tuchtmacht uitoefenen, waarvan betrokkene afhangt.

» De bepalingen van dit artikel doen geen afbreuk aan de uitoefening van de tuchtvordering door die overheden. »

Art. 2. Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, den 19 Juli 1935.

BALIELEVEN

TUCHTKAMER DER PLEITBEZORGERS TE ANTWERPEN

Tengevolge van het overlijden van Mr Raph. Steurs, is de samenstelling der Tuchtkamer voor het rechterlijk jaar 1935-1936 aldus gewijzigd geworden :

Voorzitter : Mr. Jacques Nuchelmans.

Syndicus-Penningmeester : Mr. Constant Maes.

Verslaggever : Mr. Richard De Graef.

Secretaris : Mr. Adrien Mullens.

TUCHTKAMER DER PLEITBEZORGERS TE GENT

De Tuchtkamer der Pleitbezorgers der rechtbank van 1sten aanleg van Gent werd als volgt samengesteld voor het rechterlijk jaar 1935-1936 :

Voorzitter : Mr. J. De Smet.

Syndicus : Mr. Van Geluwe.

Penningmeester : Mr. O. Verdonck.

Schrijver : Mr. A. Rodenbach.

Verslaggever : Mr. R. Stevens.

in Augustus 1932 zijn het wetboek van burgerlijke rechtspleging en van strafrechtspleging en de wet op de burgerlijke bevoegdheid gewijzigd geworden. Het addenda dat zoo pas verschenen is brengt het werkje, dat vroeger zoveel succes had, heelemaal op de hoogte van de wetgeving van den dag.

UNIVERSITAIRE PRIJSKAMP

Rechtswetenschap

MINISTERIEEL BESLUIT van 29 Juli 1935. - Universitaire wedstrijd voor 1935-1937 (tijdsbestek : achttien maanden). - Opgave der aan huis te behandelen vragen. - Onderrichtingen.

De Minister van Openbaar Onderwijs,

Gelet op artikel 53 der wet van 10 April 1890-3 Juli 1891 op het toekennen der academische graden en het programma der universitaire examens, zooals dat artikel gewijzigd is bij de wet van 30 April 1921 ;

Gelet op het koninklijk besluit van 14 Januari 1891, tot regeling van den universitatien wedstrijd, zooals dit besluit gewijzigd werd bij de koninklijke besluiten van 11 Juni 1892, 23 Juli 1897, 6 October 1900, 29 Mei 1902, 20 November 1903, 30 October 1908 en 10 November 1909, en inzonderheid op de artikelen 3, 1°, en 9, luidende als volgt:

« Art. 3. De wedstrijd voor elk prijs bestaat uit de navolgende proeven:

» 1° Aan huis eene verhandeling maken, in antwoord op eene der vier vragen voor iedere groep door de faculteit gesteld, in uitvoering van artikel 9 hierna, en vóór 1 Augustus van elk jaar door den *Moniteur* bekendgemaakt.

» Art. 9. Iedere faculteit van elk der universiteiten maakt op en zendt aan het Ministerie van Openbaar Onderwijs, vóór 1 Juni van ieder jaar, voor elk der groepen bedoeld in artikel 2 van dit besluit, eene vraag om gesteld te worden voor de aan huis te maken verhandelingen.

» Het tijdsbestek voor het opstellen der verhandelingen aan huis is achttien maanden voor al de vragen » ;

Verklaart dat de universiteiten de navolgende vragen gesteld hebben om aan huis behandeld te worden met het oog op den universitatien wedstrijd voor 1935-1937 :

Faculteit der rechten.

1° Groep. — Romeinsch recht.

1. Men vraagt een studie over de instellingen van het *jus gentium* en hun geleidelijke opnemings in het *jus civil*.

2. Men vraagt een studie over de classificatie en de geloofswaardigheid der criteria van interpolatie.

3. Men vraagt een studie over de hoofdkenmerken van de vorderingen in *factum*.

4. Men vraagt een historische en dogmatische studie over de rechten van de schuldeischers eener nalatenschap.

2° Groep. — Burgerlijk recht, handelsrecht, internationaal privaatrecht, fiscaal recht.

1. Men vraagt een studie over den inbreng van schulden.

2. Men vraagt een studie over de vraag of en in welke mate het niet-bestaan, de nietigheid of de vernietigbaarheid van een gerechtelijke of instrumenteerende akte invloed kan hebben op de heffing der registratierechten.

3. Men vraagt een critische studie over de toepassing van den regel *non bis in idem* inzake inkomstenbelasting.

4. Men vraagt een studie over het voorkeursbeding.

3° Groep. — Strafrecht.

1. In welke gevallen kan aan de criminele rechtbanken internationale bevoegdheid toegekend worden?

2. Men vraagt een studie over de jongste Deutsche strafwetgeving.

3. Men vraagt een studie over de omkoop van ambtenaren in het Belgisch en in het vergelijkend recht.

4. Men vraagt een studie over de individualisatie der straf in het nieuwe Italiaansche Strafwetboek.

4° Groep. — Staats- en bestuurswetenschappen.

1. Men vraagt een studie over de vaststellingswijzen van den officieelen wisselkoers.

2. Is de geleide economie verenigbaar met de classieke Staathuishoudkunde? Staaf uw zienswijze niet alleen in theorie, doch met concrete toepassingen.

3. Men vraagt een studie over het verband tusschen de twistingen van vernietiging en de uitoefening van de bestuursvoogdij.

4. Men vraagt een studie nopens het collectief arbeidscontract.

5° Groep. — Geschiedenis van 't recht en het natuurrecht.

1. Men vraagt een studie over Damhouder en zijn werken.

2. Men vraagt een objectieve studie over het stelsel der algemeene gemeenschap in de oude Belgische provinciën.

3. Men vraagt een studie over het verband tusschen de Deutsche historische school en de juridische opvattingen der tegenwoordige Deutsche racisten.

4. Men vraagt een studie over het begrip *jus gentium*, bij de schrijvers der Middeleeuwen.

6° Groep. — Rechterlijke organisatie, bevoegdheid, burgerlijke rechtspleging en strafvordering, notarieel recht.

1. Men vraagt een studie over de bevoegdheid der rechtbanken in Belgisch Congo.

2. Men vraagt een grondige studie over de wijzigingen welke onlangs gebracht werden aan de wetten der rechterlijke inrichting, der bevoegdheid en der burgerlijke rechtspleging, inzonderheid bij de besluiten van 13 Januari 1935 (n° 63, 64 en 65), van 7 Februari (n° 92) en van 17 Februari 1935 (n° 110), genomen krachtens de wetten van 31 Juli en 7 December 1934.

3. Men vraagt een studie over de juridische statuten van de wetenschappelijke politie.

4. Men vraagt een studie over 't gezagbeginsel (Fuehrer prinzip) en de ontwikkeling van de strafrechtspleging in Deutschland.

(Voor de onderrichtingen, zie *Staatsblad*, blz. 4819).

CURIOSA

In een dagbladverslag der zaak Van Driessche staat te lezen :

Het Openbaar Ministerie haalt hier een zet uit die even meesterlijk als scherp is :

— Ik ben vroeger stagiaire geweest bij Mr Grijspeerdt. Ik heb alzoo de gelegenheid gehad om hem te waardeeren als een uitmuntend advocaat, die al zijn zaken met klaar doorzicht behandelt. Ik heb gelegenheid gehad om zijn uitgebreide juridische kennis waar te nemen. Maar ik heb ook geleerd om te lezen, op zijn aangezicht, wanneer een zaak als hopeloos voorkwam. Welnu, deze uitdrukking heb ik reeds vanaf de eerste dagen op het gelaat van Mter Grijspeerdt gelezen !!

Het « meesterlijke » terzij gelaten, moet men toegeven dat dit verrassend argument *ad hominem* nieuwe wegen opent. Het zal Mter Grijspeerdt leeren geen m... meer te trekken bij het doorbladeren zijner dossiers, uit vrees voor aanstaande assisenzaken waarin zijn gewezen stagisten tegen hem optreden. Het zal voor alle confraters een reden van bedenking zijn of het niet goed ware een schminkkabinet in te richten naast de zaal van Assisen om zich een lachje van vertrouwen rond de lippen te laten schilderen, ten einde den openbaren beschuldiger schrik op het lijf te jagen. Deze laatste zal wel gedwongen zijn hetzelfde te doen, wil hij door den verdediger er niet voor aangeklaagd worden een onschuldige te doen veroordeelen.

Dr. De Vlijt, Antwerpen, Alfred Somville, bestuurder.